

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/46/2025
Identifikačné číslo spisu:	7822200074
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7822200074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: W. V., narodený XX. V. XXXX, Č. R., Č. R. XXX, zastúpený: JUDr. Ivica Štiglitz, advokátka, so sídlom Rožňava, Šafárikova 14, proti žalovanému: COFIDIS, so sídlom Parc de la Haute Borne, avenue Halley 61, Villeneuve-d' Ascq CEDEX 598 66, Francúzska republika, zahraničná osoba zapísaná do registra R.C.S. Lille Métropole pod č. 325 307 106, na území Slovenskej republiky podnikajúca prostredníctvom organizačnej zložky: COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Landererova 12, IČO: 50 595 628, zastúpený: URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Skuteckého 17, IČO: 36 646 181, o určenie, že spotrebiteľský úver zo zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bez poplatkov, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 11Csp/3/2022, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 16. októbra 2024 sp. zn. 9CoCsp/14/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 16. októbra 2024 sp. zn. 9CoCsp/14/2024 z r u š u j e a v e c v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 08. decembra 2023 č.k. 11Csp/3/2022-188 zamietol žalobu žalobcu o určenie, že viazaný spotrebiteľský úver žalovaným žalobcovi poskytnutý na základe zmluvy č. 50092191 zo 04. 09. 2019 je bezúročný a bez poplatkov a žalovanému veriteľovi priznal nárok na plnú náhradu jeho trov.

2. Vychádzal zo zistenia, že na základe uvedenej zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere žalovaný ako veriteľ žalobcovi ako dlžníkovi (klientovi) poskytol viazaný spotrebiteľský úver vo výške 5.886 eur na kúpu motorového vozidla S. J. XX za kúpnu cenu 6.541 eur s priamou platbou predajcovi vo výške 655 eur; žalobca sa zaviazal veriteľovi vrátiť istinu úveru spolu s dojednanou odplatom (výška mesačnej splátky 164,23 eura, počet splátok 48, splatnosť 15. deň kalendárneho mesiaca, prvá splátka splatná 15. 10. 2019, konečná splatnosť úveru 15. 09. 2023; úroky 12,43 %, RPMN 15,2 %, odplata 16,27 %, priemerná RPMN 14,88 %, celková čiastka k zaplateniu 7.743,84 eura, spracovateľský poplatok 191,30 eura, súbor poistenia Life s poplatkom 2,90 eura). Podľa súdu prvej inštancie išlo o zmluvu

spotrebiteľskú (§ 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka), na ktorú sa vzťahuje úprava zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Žalobca namietal, že predmetom kúpnej zmluvy medzi ním a predajcom, bola kúpa motorového vozidla pôvodne za 4.999 eur, po zľave za 4.226 eur, a konečná výška kúpnej ceny sa navýšila až na 6.541 eur, a to v dôsledku zahrnutia takých služieb do faktúry č. 7000133722 zo 04. 09. 2019, ktoré žalobca ani si neobjednal a ktoré reálne ani nedostal, nevyužil. Podľa prvoinštančného súdu tieto tvrdenia žalobcu boli bezpredmetné, cena kupovaného motorového vozidla bola dojednaná medzi žalobcom a predajcom, ktorým nebol žalovaný, ten vo vzťahu k žalobcovi ako predajca ani nevystupoval a tomuto z kúpnopredajného vzťahu medzi žalobcom a predajcom preto ani nevyplyvajú žiadne práva ani povinnosti, žalovaný na základe úverovej zmluvy medzi ním a žalobcom, v postavení veriteľa tomuto ako spotrebiteľovi len poskytol peňažné prostriedky, a to za účelom financovania kúpy motorového vozidla. Žalovaný pri dojednávaní kúpnej ceny nevystupoval teda ako zmluvná strana, túto so žalobcom ani nedojednal a žalobcovi ani nefakturoval ďalšie služby, či poplatky, žalovaný predajcovi v súlade s článkom I bod 1.4 úverovej zmluvy len poukázal peňažné prostriedky vo výške 5.886 eur a okrem toho žalobcovi poskytol peňažné prostriedky vo výške na základe žiadosti žalobcu a v súlade s faktúrou vystavenou predajcom vozidla. Súd preto uzavrel, že obsah kúpnej zmluvy a dojednanie celkovej kúpnej ceny bolo výslovne záležitosťou predajcu a žalobcu ako kupujúceho a že rovnaké závery platia aj vo vzťahu k námietkam žalobcu o neprijateľných zmluvných podmienkach týkajúcich sa účtovaných nákladov v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom a predajcom. Takto dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko nezistil žiadne ustanovenie v zmluve, ktoré by bolo v rozpore s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom porušenia ktorých by poskytnutý spotrebiteľský úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, resp. zmluva neobsahuje ani žiadne neprijateľné zmluvné podmienky. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) na základe úspechu žalovanej strany v spore.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil, že spotrebiteľský úver zo zmluvy č. 50092191 zo 04. 09. 2019 o viazanom spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi proti žalovanému priznal aj nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

4. Na odôvodnenie svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že žalobca ako spotrebiteľ mal záujem o kúpu motorového vozidla za inzerovanú kúpnu cenu 4.999 eur, pričom v rámci jedného rokovania s predajcom o kúpnej zmluve, ktorý zároveň vystupoval aj ako sprostredkovateľ úveru pre žalovaného, uzavrel aj zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere bezpochyby s cieľom takto získanými peniazmi z úveru financovať časť kúpnej ceny motorového vozidla, čo zmluvné strany v kúpnej zmluve odkazom na číslo úverovej zmluvy nepochybne aj vyjadrili. Z kúpnej zmluvy okrem toho vyplýva, že medzi predajcom a žalobcom po zľave kúpna cena tovaru bola dohodnutá na 4.226 eur, kým celková suma k zaplateniu, vrátane doplnkov a služieb bez akejkoľvek špecifikácie len odkazom na faktúru bola deklarovaná ako 6.541 eur, od ktorej po odrátaní v hotovosti zaplatenej časti kúpnej ceny vo výške 655 eur, je deklarovaná výška úveru ako 5.886 eur, pričom bezpochyby má ísť o viazaný spotrebiteľský úver. Uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere je svojou povahou bezosporu zmluvou, ktorej predmet sa realizuje len v spojení s inou zmluvou, ktorou v danom prípade je zmienená kúpna zmluva. Odvolací súd mal preto za to, že na posudzovanú vec sa vzťahuje ustanovenie § 15 ods. 1 a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom k 04. 09. 2019, ktoré pri doterajšom rozhodovaní vo veci neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce, a preto postupom podľa § 382 CSP strany vyzval, aby k možnému použitiu týchto zákonných ustanovení vyjadrili svoje stanovisko. Žalobca s aplikovaním zákonných ustanovení uvedených vo výzve odvolacieho súdu výslovne súhlasil, žalovaný, ktorého zástupcovi výzva odvolacieho súdu bola doručená 24. 09. 2024, nevyužil svoje právo a k tejto sa nevyjadril. Odvolací súd potom pokračoval, že vzhľadom na vzájomnú prepojenosť kúpnej zmluvy so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktoré spolu tvoria jeden obchodný celok, súd prvej inštancie v danej veci pri jej právnom posúdení pochybil, pokiaľ túto, nielen zo zmluvy, ale aj priamo zo zákona vyplývajúcu vzájomnú prepojenosť týchto dvoch zmlúv nechal bez povšimnutia, hoci táto obchodná

jednota okrem tvrdenia žalobcu, bola zjavná tak zo samotného názvu spotrebiteľskej úverovej zmluvy označenej ako zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere, ako aj z jednotlivých ustanovení kúpnej zmluvy a napokon aj zo zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere, kde ako istina úveru bola uvedená cena tovaru, hoci táto bola deklarovaná nie vo výške kúpnej ceny tovaru, ale vo výške tzv. celkovej sumy 5.886 eur, na ktorej zmluvné strany sa nedohodli, čím táto obchodná jednota dvoch navzájom závislých zmlúv bola narušená. Výška na kúpnu cenu tovaru 4.226 eur viazaného spotrebiteľského úveru nekorešpondovala s kúpnu cenou dohodnutou v kúpnej zmluvy, ale táto odkazom na akúsi, hoci faktúru znejúcu na konkrétnu sumu, bola navýšená až na 6.541 eur, v kúpnej zmluve okrem odkazu, že má ísť o akési doplnky a služby, tento predmet kúpy však nebol nijako nešpecifikovaný. Tak istina úveru po odrátaní akontačného poplatku 655 eur bola až 5.886 eur, pričom táto ani nebola poukázaná žalobcovi, ale v celej tejto výške mala byť poukázaná priamo na bankový účet samotného predajcu. To znamená, že žalobca týmito peňažnými prostriedkami ani nedisponoval, disponoval nimi výlučne predajca ako subjekt, s ktorým žalobca pri uzavretí oboch týchto zmlúv, t.j. tak zmluvy kúpnej, ako aj zmluvy úverovej, rokoval, pričom tento pri tomto jedinom obchodnom rokovaní so žalobcom konal tak vo vlastnom mene pri uzatváraní kúpnej zmluvy, ako zároveň aj v mene veriteľa pri uzatváraní na túto kúpnu zmluvu naviazanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to ako jeho sprostredkovateľ. V danej sporovej veci bolo na žalovanom, pre ktorého predajca ako sprostredkovateľ úveru v jeho mene pri uzatváraní úverovej zmluvy konal a na ktorého účet žalovaný úverové prostriedky poskytol, preukázať, že plnenie aj v rozsahu sporných 2.315 eur (ktoré navýšili kúpnu cenu), bolo poskytnuté v prospech žalobcu, a to výhradne na financovanie písomne dohodnutého konkrétneho tovaru alebo konkrétnej služby uvedených v kúpnej zmluve. Nešlo preto o záležitosť výhradne medzi kupujúcim spotrebiteľom a predajcom, ako s uvedenou námietkou žalobcu nesprávne sa vysporiadal súd prvej inštancie. Pretože existencia dohody o financovaní doplnkov a služieb za uvedenú sumu 2.315 eur preukázaná nebola, v konaní je potrebné vychádzať zo záveru, že táto ani neexistovala. Možno preto pochybovať o opodstatnenosti jednostranného navýšenia dohodnutej kúpnej ceny motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu v prospech žalobcu na účet predávajúceho v danom prípade preukázane mohlo byť poskytnutých len 3.571 eur ako rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou a v hotovosti zaplateným akontačným poplatkom, pričom zároveň ide aj o vstupný údaj, z ktorého bolo preto potrebné vychádzať aj pri výpočte RPMN. Z toho dôvodu, pokiaľ súd pri výpočte RPMN v tejto veci nevychádzal z istiny úveru, ktorá reálne bola poskytnutá v prospech žalobcu, ale riadiac sa textom úverovej zmluvy vychádzal z úveru vo výške 6.077,30 eura, nemožno rozumne pochybovať, že v danej zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere RPMN je uvedená nesprávne, a to v neprospech spotrebiteľa. Nemožno sa stotožniť s postupom súdu prvej inštancie, ani pokiaľ pri výpočte RPMN istinu poskytnutého úveru 5.886 eur vôbec navýšil o spracovateľský poplatok 191,30 eura, ako keby išlo o plnenie v prospech spotrebiteľa, hoci spracovateľský poplatok 191,30 eura spotrebiteľovi zjavne poskytnutý ani nebol, nakoľko v skutočnosti išlo o náklad spojený s úverom. Rovnako, pokiaľ ide o poplatok za poistenie, v danom prípade v čl. 8 zmluvy bolo síce deklarované, že uzavretie poistnej zmluvy nie je podmienkou ani pre uzavretie tejto viazanej úverovej zmluvy a ani pre poskytnutie výhodnejšieho úveru, v konaní žalovaný však nepreukázal, že spotrebiteľ reálne mal možnosť ovplyvniť, či túto poistnú zmluvu spolu so zmluvou o viazanom spotrebiteľskom úvere vôbec uzavrie alebo nie. Vychádzajúc aj z koncipovania formulárovej úverovej zmluvy je preto potrebné uzavrieť, že žalobca ako spotrebiteľ pri uzatváraní posudzovanej úverovej zmluvy túto len mohol byť uzavrieť aj za podmienky poistenia úveru alebo úverovú zmluvu neuzavrieť vôbec. Uvedená okolnosť sama o sebe pritom vylučuje individuálne dojednanie tejto zmluvnej podmienky. Preto aj pri výpočte RPMN mala byť kalkulovaná iná výška mesačnej splátky úveru, a nie iba 161,33 eura ako nesprávne postupoval súd prvej inštancie. V zmluve deklarovaná RPMN úveru je aj z tohto dôvodu nesprávna, uvedená v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie, že veriteľ v priebehu konania dodatočne predložil a preukázal, že splnil svoju povinnosť ustanovenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a pred uzavretím úverovej zmluvy so spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou posudzoval jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Veriteľ v konaní nepredložil dôkaz, že v rozhodnom čase by mal k dispozícii akékoľvek údaje o reálnych výdavkoch spotrebiteľa; preukázal, že poznal len výšku existujúceho úverového zaťaženia žalobcu, nepoznal však výšku jeho skutočných mesačných výdavkov, ako ani počet jeho prípadných vyživovacích povinností a rovnako nepoznal ani výšku čistého príjmu spotrebiteľa. Ide o hrubé porušenie povinnosti, čoho dôsledkom je, že úver aj v takom prípade sa

považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zo všetkých týchto kumulovaných dôvodov posudzovaný spotrebiteľský úver považoval odvolací súd za úver bezúročný a bez poplatkov, a preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

5. Rozhodnutie o náhrade trov konania odvolací súd odôvodnil podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

7. Uviedol, že v procesnom postupe odvolacieho súdu došlo k pochybeniu, ktoré zasiahlo do jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), keď odvolací súd opomenul a nevysporiadal sa s písomným vyjadrením žalovaného na výzvu súdu pri postupe podľa ustanovenia § 382 CSP. Odvolací súd žalovaného písomnou výzvou zo dňa 24. 09. 2024 vyzval, aby sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadril k možnému použitiu ustanovenia § 15 ods. 1 a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v jeho znení k 04. 09. 2019. Výzva bola právnomu zástupcovi žalovaného doručená 24. 09. 2024, pričom písomné vyjadrenie na výzvu odvolacieho súdu žalovaný zaslal konajúcemu súdu dňa 04. 10. 2024. Napriek tomu však odvolací súd v napadnutom rozsudku nesprávne uviedol, že žalovaný nevyužil svoje právo a k tejto výzve sa nevyjadril. Odvolací súd pri rozhodovaní teda úplne opomenul vyjadrenie žalovaného vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 15 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, neprihliadol naň a žiadnym spôsobom sa ním nezaoberal, a to napriek tomu, že mu bolo doručené v súdom stanovenej lehote.

8. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaný uviedol, že podľa neho rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Odvolací súd nesprávne právne posúdil konkrétne otázky uvedenia výšky istiny viazaného spotrebiteľského úveru v súlade s kúpnu zmluvou, určenia a výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a (ne)splnenia povinnosti overovať bonitu klienta. Tento uplatnený dôvod potom žalovaný ďalej v dovolaní bližšie odôvodnil.

9. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného vyjadril tak, že argumentácia žalovaného k použitiu ustanovenia § 15 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch by nemala dopad na rozhodnutie odvolacieho súdu túto právnu normu v procese rozhodovania použiť. Podľa názoru žalobcu odvolací súd uvedenú právnu normu aplikoval správne. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalobcu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia súdu a procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súd znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Pokiaľ ide o žalovaným uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z obsahu dovolania nevyplýva žiadna konkrétna otázka, ktorá nebola v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešená. Otázka, ktorá bola v dovolaní žalovaným naformulovaná je nejasná a ani z obsahu dovolania nemožno vyvodíť, akú právnu otázku v rámci ďalšej rozhodovacej praxe má odvolací súd vyriešiť. Žalobca preto navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a aj dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

prípúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

16. Uvedené zákonné ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí a vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípov právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. Predvídateľnosť rozhodnutia platí aj pre odvolací súd a ten ju môže dosiahnuť najmä tým, že zoznámi strany so svojím odlišným právnym názorom a dá i príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť. Strany tak vedia, že odvolací súd bude na vec nazeráť inak a môžu tomu prispôbiť svoje právne a skutkové námietky. Postup, keď odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, pričom k záveru o vecnej správnosti výroku dospeje na základe odlišného právneho posúdenia veci, s ktorým účastníkov nezoznámi a nedá im príležitosť sa k nemu vyjadriť, je odopretím práva na právne vypočutie v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

17. Ak chce teda odvolací súd uplatnený nárok posúdiť podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku), je nevyhnutné poučiť strany odvolacieho konania, že zistený skutkový stav môže byť právne posúdený s použitím inej právnej normy alebo iných právnych noriem, než o ktorých konal a rozhodoval súd prvej inštancie. Výzva odvolacieho súdu podľa § 382 CSP je plnením osobitného druhu tzv. manudukčnej povinnosti odvolacieho súdu. Podstatou tejto poučovacej

povinnosti je zabrániť nesprávnemu procesnému postupu znemožňujúcemu strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. V predmetnej veci dovolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že výzvou podľa § 382 CSP zo dňa 24. 09. 2024 strany sporu vyzval, aby sa v lehote 10 dní od doručenia vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 15 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, v jeho znení k 04. 09. 2019, ktoré sa vzťahujú na vec, pri doterajšom rozhodovaní neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Táto výzva bola doručená právnomu zástupcovi žalovaného dňa 24. 09. 2024. Ten na výzvu reagoval podaním zo dňa 04. 10. 2024, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené v rovnaký deň, ktorý deň bol posledným dňom 10-dňovej lehoty na vyjadrenie stanovenej odvolacím súdom, a ktoré obsahovalo právnu argumentáciu žalovaného k uvedeným ustanoveniam zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd dňa 16. 10. 2024 verejne vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že spotrebiteľský úver zo zmluvy č. 50092191 zo 04. 09. 2019 o viazanom spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, pričom z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vo veci aplikoval ustanovenia § 15 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, v jeho znení k 04. 09. 2019 a žalovaný sa k aplikácii týchto ustanovení na jeho výzvu nevyjadril.

19. Z uvedeného je zrejmé, že aj keď odvolací súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k ustanoveniu všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré sa podľa neho na vec vzťahuje, nebolo pri doterajšom rozhodovaní veci použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, tak vyjadrenie žalovaného, ktoré mu bolo včas doručené ignoroval a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s ním nijako nevyporiadal. Nemožno preto konštatovať, že by si odvolací súd splnil svoju manudukčnú povinnosť podľa § 382 CSP. Samotná výzva odvolacieho súdu na vyjadrenie podľa § 382 CSP, bez následnej reakcie na včas podané vyjadrenie strany sporu v rozhodnutí odvolacieho súdu, je len formálnym splnením povinnosti podľa § 382 CSP, ktoré sa úplne mýňa účelu tohto zákonného ustanovenia, ktorým je predvídateľnosť súdneho rozhodnutia.

20. Podľa dovolacieho súdu opísaným procesným postupom teda odvolací súd znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Dovolanie žalovaného bolo preto prípustné a zároveň dôvodné, a dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Vzhľadom na zmätočnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovaného týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci (uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP). Postupoval tak v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (napríklad 1Cdo/166/2017, 1Cdo/128/2023).

23. O náhrade trov dovolacieho konania a náhrade trov pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.